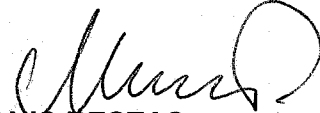

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra ZÜMRÜT SELÇUK tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.
22.10.2018

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Siirt Milletvekili

Bilindiği üzere bir müddetten beridir Medeni Yasa'nın nafaka düzenlemesine dair değişiklik yapılacağına dair haberler kamuoyu gündemindedir. Yine bu gündem ve haberlerin, nafaka yükümlülüğünün erkeğin mağduriyetine yol açtığı yönünde bir algı oluşturulma çabası da dikkat çekmektedir. Nafaka bilindiği üzere; "boşanma ile yoksulluğa düşecek taraf" için söz konusu bir uygulama olsa da ülke genelinde kadın yoksulluğu başat bir unsur olduğu için genellikle kadın lehine uygulanmaktadır. Nitekim sosyo-ekonomik verilere bakıldığında da kadının çalışma hayatı içerisinde yer alamayışı, eşitsizliğin ekonomik anlamda kadın aleyhine gelişimi ve sair unsurlar kadını yoksullaştırmış durumdadır. Ancak buna karşın yapılması öngörülen düzenleme ile nafaka yükümlülüğüne bir süre kısıtı getirilmesi ve böylece erkeğin bu yükümlülüğü bir müddet yerine getirdikten sonra yasal çerçevede uygulamaması böylelikle "hakkanîyetin" sağlanacağı ifade edilegelmektedir. Oysa Türkiye'de kadın erkek ile eşit şartlarda olmadığı gibi boşanma sonrasında toplum baskısı vs gibi unsurlardan kaynaklı olarak sosyal hayat ve çalışma hayatı içerisinde yer alması daha da zorlaşırken ülke şartlarında zaten dezavantajlı konumdaki kadının boşanma neticesinde tamamen güç durumda kalacağı tartışmazdır. Türkiye CEDAW ve İstanbul Sözleşmesi'ne rağmen kadının sosyal ve ekonomik bakımdan toplumsal yaşamda erkek ile eşit konuma getirme yükümlülüklerini gerçekleştirmediği gibi bu tür nispeten kadın lehine uygulamaların da kaldırılması kadını tamamen ikincil plana itecek ve toplumsal hayattan soyutlayacağı gibi bir erkeğe tamamen bağımlı hale getirecek olduğu açıktır. Kaldı ki nafaka yükümlülüğü çerçevesinde kadına ödenen miktarların hayat şartlarını karşılama noktasında ne kadar az olduğu ve çoğu kez erkeğin bu yükümlülüğünden kaçmak için çeşitli yöntemlere başvurmuş olduğu da izahtan varestedir.

Tüm bu tartışmalar sürdürülmekte iken TBMM Başkanı Binali Yıldırım'ın 'sosyal devletin ölçüşünün, ayarının tutturulması' çerçevesinde kadınlara yapılan yardımların kaldırılmasına ilişkin açıklaması da son derece çarpıcı olmuştur. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nde düzenlenen, '2023 Vizyonunda Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinin Rolü' çalıştayında konuşan Yıldırım, Türkiye'nin sosyal devlet olma

alanında son 15 yılda büyük mesafe kat ettiğini belirterek, "Türkiye'nin toplam sosyal destekleri 2002'de 3 milyar 100 milyondur, şu an yıllık 52 milyar lira sosyal destek yapılıyor" demiş ve "Ancak önceki ziyaretlerden birinde yaşlı bir amca geldi, hanımı vefat etmiş evlenecek, bir türlü evlenemiyor, beni evlendir dedi. Hanımlara para veriyorsunuz kimse yüzümüze bakmıyor, evlenemiyoruz dedi. Dolayısıyla sosyal devletin de ölçüsünü, ayarını yerinde tutmakta fayda var." şeklinde beyanat vermiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Medeni Yasa'nın nafakayı düzenleyen hükümlerde değişiklikler yapılmasına ilişkin tartışmalarla Binali Yıldırım'ın kadınlar için yapılan yardımların kaldırılmasına dönük açıklamaları aynı paralelde midir?
- 2- Türkiye genelinde nafaka alan kişi sayısı tespit edilebilmiş midir? Şayet bu yönde bir çalışma var ise kaç kişi nafaka almaktadır? Bunun cinsiyete göre dağılımı nedir?
- 3- Kadın ve erkek lehine hükmedilen yoksulluk ve iştirak nafakası için belirlenen ortalama rakamlar tespit edilmiş midir?
- 4- Hakkında nafaka ödenmesine hükmedildiği halde bu nafaka bedelini alamayan kadın sayısı tespit edilmiş midir?
- 5- Halihazırda nafaka yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için uygulanan yaptırımlar tespit edilmiş midir? Kaç erkek ve kadın bu yaptırıma maruz kalmıştır?
- 6- Kadına ödenmesi öngörülen nafaka miktarları ile ortalama yaşam koşullarını sağlamak için gerekli miktarlar arasındaki fark tespit edilmiş midir?
- 7- Nafaka yükümlülüğünün erkek lehine kaldırılması neticesinde daha fazla yoksulluğa düşecek olan kadının yaşamını idame ettirmesi için gerekli iş koşulları sağlanacak mıdır? Şayet bu yönde bir çalışma yok ise bu yönde bir çalışma başlatılmasının izahı nedir?
- 8- Nafaka yükümlülüğünün erkek lehine kaldırılmasına yönelik çalışmalar ile devletin kadınlara sosyal yardım kapsamında yapmış olduğu yardımların kaldırılması kadınların tamamen erkeğe bağımlı bir hayat sürmelerinin önünün açılması için midir?
- 9- Ekonomik ve sosyal politikalar bağlamında kadının toplumsal hayatta erkek kadar eşit katılımını sağlamak adına çalışmalar yürütülerek kadının bağımsızlığının sağlanması yerine neden tersi politikalar ile kadının erkeğe bağımlı kılınmasına dönük politikalar gündemdedir?
- 10- Hâlihazırda kaç kadın devletten sosyal yardım kapsamında aylık almaktadır? Bu aylıkların miktarı nedir? Sosyal yardım kapsamında aylık alan kadınların yaş ortalaması nedir?
- 11- Toplamda sosyal yardım alan kadınlar için ayrılan ödenek ne kadardır?
- 12- Kadınların tamamen yoksulluğa düşüp tek çare olarak evliliğin dayatılması insani midir?
- 13- Türkiye taraf olduğu ve imzaladığı sözleşmelere uygun ve kadının toplumsal hayatta eşit koşullar altında yaşamasını sağlayacak düzenlemeleri ne zaman hayata geçirecektir?